

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie**

Olsztyn, dnia 8 grudnia 2009 r.

LOL – 410 – 22-01/2009
P/09/024

**Pan Andrzej Pietnoczko
Naczelnik Urzędu Skarbowego
W Kętrzynie**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła w Urzędzie Skarbowym w Kętrzynie („Urzędzie”) kontrolę w zakresie poboru podatku dochodowego od osób fizycznych w latach 2007- 2009 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokóle kontroli, podpisanym w dniu 30 listopada 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Naczelnikowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Urzędu w badanym zakresie, pomimo stwierdzonych uchybień, nie mających jednak istotnego wpływu na kontrolowaną działalność.

W latach 2007-2009 (I półrocze) wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych („podatku PIT”) wyniosły łącznie 125.098 tys. zł. W 2008 roku w stosunku do roku poprzedniego nastąpił spadek wpływów z PIT o kwotę 1.387 tys. zł, tj. o 2,4%. W ww. okresie, 123.814 podatników rozliczyło się z tytułu podatku PIT za lata 2007-2008.

1. Analiza 120 zeznań rocznych za lata 2007-2008 wykazała, że:

- wszystkie zeznania wprowadzono terminowo do komputerowego systemu Poltax,
- w jednym przypadku, zeznanie PIT-28 za 2007 r. zostało złożone przez podatnika, z opóźnieniem sześciu dni, w stosunku do ustawowego terminu. W terminie siedmiu dni,

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

od wpływu zeznania, komórka wymiaru podatku wniosła o wszczęcie postępowania karno-skarbowego u tego podatnika, a następnie przeprowadzenie kontroli podatkowej,

- we wszystkich przypadkach, w ramach czynności sprawdzających, dokonano kontroli poprawności dokumentów pod względem formalnym, rachunkowym i merytorycznym. Fakt przeprowadzenia kontroli wstępnej pracownicy potwierdzili podpisem, pieczęcią imienną oraz datą,
- poprawnie i bez zwłoki zaewidencjonowano wpłaty na poczet podatku dochodowego w podsystemie Poltax 2B.

2. Urząd na bieżąco monitorował terminowość wpłat w podatku dochodowym. Analiza 100 zeznań z wykazanym do zapłaty podatkiem w łącznej wysokości 878 tys. zł wykazała, że w ustawowym terminie, wpłynął do Urzędu podatek wynikający z 79 zeznań w kwocie 638 tys. zł. Szczegółowa analiza pozostałych 21 zeznań, w których zadeklarowany podatek w łącznej wysokości 240 tys. zł nie został terminowo opłacony wykazała, że:

- w przypadku 14 zeznań, bezzwłocznie wystawiono upomnienia, tj. w ciągu siedmiu dni od terminu płatności podatku,
- w pięciu, w których wpłaty nastąpiły do sześciu dni po ustawowym terminie i w momencie wystawiania upomnień były już zaewidencjonowane na koncie Urzędu, dlatego od nich odstąpiono,
- w pozostałych dwóch, w których zapłata podatku nastąpiła w terminach 8 i 10 dni po ustawowym terminie, nie wystawiono upomnień, ponieważ wpływ zeznania do komórki księgowości nastąpił po terminie dokonanej wpłaty.

3. W Urzędzie terminowo dokonywano zwrotów nadpłat podatku dochodowego wykazanego w zeznaniach rocznych. Analiza 20 zeznań z kwotą nadpłaty w łącznej wysokości 38 tys. zł wykazała, że przy ich zwrocie, dotrzymywano terminu określonego w art. 77 Ordynacji podatkowej².

4. W badanym okresie, Urząd dokonał ogółem 15.630 czynności sprawdzających z udziałem podatników, o których mowa w art. 272 Ordynacji podatkowej, a w ich efekcie dokonano przypisu zobowiązań podatkowych w łącznej wysokości 1.782 tys. zł. Liczba tych czynności wzrosła z 5.087 w 2007 r. do 7.067 w 2008 r. (o 38,9%). Analiza 50 spraw z tego zakresu wykazała, że czynności sprawdzających dokonywano zgodnie z ww. przepisem.

² Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.)

5. W badanym okresie, z tytułu przedawnienia, odpisane zostały zobowiązania 173 podatników na łączną kwotę 3.253 tys. zł, w tym 1.276 tys. zł była to należność główna i 1.977 tys. zł – odsetki. Analiza trzech odpisów zaległości w kwocie 856 tys. zł (należność główna), stanowiących 26,3% ich ogółu, wykazała, że Urząd podejmował działania w celu ich wyegzekwowania, lecz były one nieskuteczne, głównie z powodu niemożności ustalenia majątku podatników. W jednym przypadku, postępowanie prowadzono nierzetelnie, bowiem tytuł wykonawczy doręczono dopiero po 495 dniach od wszczęcia postępowania. Jednocześnie po 130 dniach od wystawienia tytułu, spisano z podatnikiem, protokół o stanie majątkowym, na którym brak było podpisu osoby go sporządzającej. W tym też terminie, umorzono postępowanie egzekucyjne. Wystawienie postanowienia o umorzeniu postępowania, które nie zostało wszczęte, tłumaczono omyłkowym jego wydrukowaniem.

6. Kontrola wykazała, że w badanych latach, organ podatkowy przyznał 102 ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych w łącznej wysokości 594 tys. zł. Analiza dokumentacji 10 postępowań w tych sprawach wykazała, że zostały one przeprowadzone z zachowaniem przepisów Ordynacji podatkowej.

7. Spośród 440 kontroli podatkowych (właściwych i doraźnych), przeprowadzonych m.in. na podstawie okresowych planów kontroli, 413 zakończyło się ujawnieniem uszczupień podatkowych (kontrole „pozytywne”). W ich wyniku wydano 51 decyzji przypisujących należności w łącznej kwocie 395 tys. zł. Analiza 10 postępowań kontrolnych wykazała, że przy wyborze podmiotów do kontroli stosowano w Urzędzie wytyczne Ministerstwa Finansów, zawarte w „Zadaniach dla Dyrektorów Izb Skarbowych i Naczelników Urzędów Skarbowych w zakresie realizacji polityki finansowej państwa” z uwzględnieniem obszarów ryzyka, określonych w „Krajowym Planie Dyscypliny Podatkowej”. Wszystkie badane postępowania kontrolne i wszczęte po ich zakończeniu postępowania podatkowe przeprowadzono zgodnie z wymogami Ordynacji podatkowej.

W jednym przypadku przekazano decyzję do Referatu Wprowadzania Danych w terminie czterech dni od daty doręczenia, tj. niezgodnie z zarządzeniem Pana Naczelnika w sprawie ustalania zasad i terminów przetwarzania dokumentów wymiarowych w systemie Poltax. Fakt ten został spowodowany brakiem informacji o doręczeniu.

8. Stan zaległości z tytułu podatku PIT na koniec 2008 r. wyniósł 2.838 tys. zł i był wyższy o 488 tys. zł (o 20,7%) w stosunku do stanu na koniec roku poprzedniego.

Zaległości w PIT, wobec których na dzień 30.06.2009 r. Urząd nie podjął żadnych czynności, wynosiły 184,3 tys. zł i dotyczyły ogółem 1.368 zaległości, z tego 1.285 to drobne,

jednostkowo nieprzekraczające 8,80 zł, z zeznań rocznych na łączną kwotę 2.3 tys. zł (niepodlegające egzekucji) oraz 83 zaległości w kwotach jednostkowych powyżej 8,80 zł, wynikające z decyzji nieostatecznych oraz zaliczek na poszczególne miesiące 2009 r. - na łączną kwotę 182 tys. zł.

9. Urząd, na ogół prawidłowo, prowadził postępowania egzekucyjne. Kontrola 20 zaległości w łącznej kwocie 1.128 tys. zł wykazała, że upomnienia wystawiano na bieżąco, a tytuły wykonawcze w terminie określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji³. Tytuły przekazywano do egzekucji niezwłocznie po ich wystawieniu. Spośród 20 badanych ww. spraw, w 12 z nich wszczęto postępowanie, a w pozostałych ośmiu nie wszczynano, ponieważ w 6 przypadkach podatnicy uregulowali zaległości, jeden wniósł o ulgę, a akta jednego przekazano zgodnie z właściwością do US w Olsztynie. Wszczynianie 12 ww. postępowań przeprowadzono w terminach: 3-25 dni od wystawienia tytułu (5 postępowań), 33-93 dni (5 przypadków) i 163-749 dni (2 przypadki). Wszczynianie postępowań ze zwłoką tłumaczono niemożnością doręczenia tytułów wykonawczych zobowiązanym, gdyż nie przebywali oni w miejscu zameldowania lub z informacji w systemie CZM tutejszego Urzędu wynikało, że nie posiadali oni majątku. Tytuł przydzielano poborcy dopiero w czasie gdy obsługiwał teren, gdzie był zameldowany zobowiązany, lub gdy w tym czasie, miał przydzielone inne tytuły zobowiązanego i dokonywał pobrania pieniędzy na te należności.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie wnosi o:

1. Podjęcie działań zmierzających do bezzwłocznego wszczynania postępowań egzekucyjnych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie na podstawie art. 62 ust.1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Naczelnika, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o podjętych działaniach na rzecz jego realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

³ Dz. U. Nr 137, poz. 1541 ze zm.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Naczelnikowi prawo zgłoszenia do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku, zawartego w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji o której mowa wyżej, liczy się od daty otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK w sprawie ich rozstrzygnięcia.

Z poważaniem